

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu, složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Jana Vyklického a Mgr. Radovana Havelce, v právní věci žalobce: **ARRbio m.z.s.p.o.**, se sídlem Brno, Poděbradova 102, adresa pro doručování: PO BOX 446, 660 46, Brno, zastoupen JUDr. Jiřím Bönischem, advokátem se sídlem Brno, Ječná 29a, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Brno, Žerotínovo nám. 3/5, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 2. 2013, č. j. JMK 137582/2012, sp. zn. S-JMK 137582/2012/OÚPSŘ, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 22. 5. 2014, č. j. 62 A 19/2013 – 37,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Obecního úřadu Bílovice nad Svitavou (dále „obecní úřad“) ze dne 5. 8. 2011, č. j. 446+447/2011/BNS/SÚ a na něj navazujícím opravným rozhodnutím ze dne 8. 8. 2011, č. j. 719/2011/BNS/SÚ bylo rozhodnuto o dělení pozemků v katastrálním území Kanice a o umístění stavby rodinných domů na těchto pozemcích. Proti uvedeným rozhodnutím podal žalobce (dále „stěžovatel“) odvolání, které žalovaný jako opožděné zamítl rozhodnutím ze dne 4. 2. 2013, č. j. JMK 137582/2012.

Rozhodnutí žalovaného napadl stěžovatel správní žalobou, vybudovanou na nesouhlasu se závěrem o opožděnosti odvolání. Tvrdil, že se účastenství ve správním řízení domáhal, ale správní orgán jej úmyslně opomenul. Namítal, že v takovém případě nebylo možné aplikovat ustanovení § 84 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), určující význam objektivní jednoroční lhůty pro podání odvolání.

Rozsudek Krajského soudu v Brně

Krajský soud v Brně (dále „krajský soud“) dle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) zamítl správní žalobu rozsudkem ze dne 22. 5. 2014, č. j. 62 A 19/2013 – 37.

Krajský soud zjistil, že rozhodnutí obecního úřadu bylo doručováno veřejnou vyhláškou, přičemž poslední den jejího vyvěšení připadl na 22. 8. 2011. Během soudního jednání navíc vyšlo najevo, že se stěžovatel o rozhodnutí obecního úřadu dozvěděl již v dubnu 2012 a nejpozději 10. 8. 2012 se s ním i fakticky seznámil.

Na uvedený skutkový stav aplikoval krajský soud ustanovení § 84 odst. 1 správního řádu a dospěl k závěru, že odvolání podané dne 26. 10. 2012 bylo podáno jak po uplynutí třicetidenní subjektivní lhůty, tak po uplynutí objektivní jednoroční lhůty. V závěru krajský soud poznamenal, že vztahuje-li se ustanovení § 84 správního řádu i na účastníka, který o probíhajícím správním řízení vůbec nevěděl, mělo by být tím spíše aplikováno na situaci, kdy se stěžovatel o rozhodnutí později dozvěděl.

Kasační stížnost

Kasační stížností ze dne 20. 6. 2014, doplněné podáním ze dne 17. 9. 2014, napadá stěžovatel rozsudek krajského soudu z důvodu nesprávného posouzení lhůty pro podání odvolání dle § 84 správního řádu. Za stěžejní považuje posoudit, zda lze do roční objektivní lhůty k podání odvolání započítat i dobu, po kterou se, v důsledku úmyslného jednání správního orgánu, nemohl účastník s rozhodnutím seznámit. V této souvislosti upozorňuje na situaci, kdy by mohly úřady svou nesprávnou činností prakticky zbavit účastníky práva odvolání.

V doplnění kasační stížnosti stěžovatel dodává, že nepochybně skutkový stav zjištěný žalovaným a krajským soudem, ale zpochybňuje jeho právní hodnocení. Stěžovatel si je vědom nekompromisního znění § 84 správního řádu, má ovšem za to, že v daném případě je jeho aplikace příliš tvrdá a poškozuje jej v jeho základních právech. Poznamenává, že posuzovanou věc je nezbytné odlišit od situace, kdy účastník nebyl opomenut záměrně.

Stěžovatel se domnívá, že věc měla být posouzena v širších souvislostech a s přihlédnutím k nestandardnímu postupu prvoinstančního správního orgánu. Navrhuje proto rozsudek krajského soudu zrušit a vrátit mu věc k dalšímu řízení.

Žalovaný svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužil.

Posouzení Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval posouzením, zda byly splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, stěžovatel je v řízení zastoupen advokátem a jsou splněny i obsahové náležitosti dle § 106 s. ř. s.

Následně Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že stěžovatel se dovolává kasačního důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

pokračování

Stěžovatel nezpochybnuje zjištěný skutkový stav, ale domáhá se pouze jiného právního hodnocení. Domnívá se totiž, že ustanovení § 84 odst. 1 správního řádu, v němž jsou upraveny lhůty k odvolání v případech neoznámení rozhodnutí, nemělo být aplikováno. Stěžejním důvodem je stěžovatelem tvrzená skutečnost, že k jeho opomenutí ve správním řízení došlo záměrným působením správního orgánu.

Nejvyšší správní soud předesílá, že v posuzovaném případě není sporu o tom, že stěžovatel byl, respektive měl být, účastníkem předmětného správního řízení a z důvodu neoznámení rozhodnutí se stal tzv. opomenutým účastníkem. První podmínka pro aplikaci § 84 odst. 1 správního řádu tudíž byla splněna (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2009, č. j. 5 As 6/2009 - 94). V rozsudku ze dne 5. 12. 2013, č. j. 9 As 131/2013 - 53, Nejvyšší správní soud uvedl, že „[u]stanovení § 84 odst. 1 spr. ř. je reakcí zákonodárce na problematické situace, kdy správní orgán opomene oznámit některým účastníkům řízení rozhodnutí, přičemž toto opomenutí má vážné následky pro účastníky, kteří mohli i řadu let žít v domnění, že svá práva vykonávají či povinnosti plní na základě pravomocného rozhodnutí. V tomto ustanovení je určitá nejistota účastníků řízení zmírněna zavedením objektivní a subjektivní lhůty pro podání odvolání opomenutým účastníkem.“ Je tedy zřejmé, že do zákona byly zmiňované lhůty zavedeny především z důvodu ochrany právní jistoty dalších (neopomenutých) účastníků. Výklad požadovaný stěžovatelem by však uvedený smysl zákona popřel. Ochrana právní jistoty dalších účastníků správního řízení, bez ohledu na to, že na případném pochybení správního orgánu nenesli žádnou vinu, by v takovém případě byla obětována obecně jistě rovněž významnému důvodu ochrany opomenutého účastníka řízení. V takovém případě by zcela vymizel princip proporcionality uvedených práv, který představuje určité východisko řešení skutkově obdobných situací. Samotné ustanovení § 84 odst. 1 správního řádu je navíc značně rigidní a nedává prostor k úvaze, za jakých okolností došlo k uplynutí subjektivní či objektivní lhůty k podání odvolání. Bylo proto správné, pokud krajský soud důvody pro uplynutí lhůt nezohlednil.

S ohledem na výše vyslovený závěr tak zbývá posoudit, zda krajský soud správně aplikoval § 84 odst. 1 správního řádu na zjištěný skutkový stav. Předmětné rozhodnutí obecního úřadu bylo v souladu s § 25 správního řádu doručeno veřejnou vyhláškou dne 22. 8. 2011. Od tohoto dne rovněž počala běžet jednoletá objektivní odvolací lhůta pro případně opomenuté účastníky. Stěžovatel se, dle svého vlastního vyjádření, o daném správním rozhodnutí dozvěděl již měsíci dubnu roku 2012. Nahlédnutí do správního spisu se domáhal poprvé dne 26. 4. 2012, umožněno mu to bylo ovšem až dne 10. 8. 2012. Tehdy se stěžovatel s obsahem rozhodnutí fakticky seznámil. Odvolání proti rozhodnutí obecního úřadu podal stěžovatel dne 26. 10. 2012, zřejmě veden názorem, že mu bylo doručeno zasláním rozhodnutí dne 15. 10. 2012.

Z výše uvedeného je zřejmé, že se stěžovatel nejpozději dne 10. 8. 2012 dozvěděl o vydání rozhodnutí a rovněž o tom, jakým způsobem obecní úřad rozhodl (řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování). Za těchto okolností tak počala ode dne 10. 8. 2012 běžet třicetidenní subjektivní lhůta k podání odvolání. Stěžovatel však odvolání podal až po více než dvou měsících od tohoto dne, z hlediska nyní posuzovaného případu tedy zejména po uplynutí 30denní subjektivní lhůty. Navíc tak učinil i po uplynutí propadlé objektivní lhůty, tedy po 22. 8. 2012. Na tomto závěru nic nemění ani ustanovení § 83 odst. 2 správního řádu, které v posuzované věci nelze aplikovat. Stěžovateli nebylo rozhodnutí obecního úřadu řádně oznámeno, takže odvolací lhůty je třeba posuzovat dle § 84 odst. 1 správního řádu. Následné doručení rozhodnutí nezakládá opomenutému účastníku nové lhůty pro podání odvolání. Na běh a důsledky marného uplynutí lhůt dle ustanovení § 84 odst. 1 správního řádu nemají v tomto případě lhůty dle § 83 odst. 2 správního řádu vliv. Závěr krajského soudu je tudíž správný.

Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že opravné rozhodnutí (v nyní posuzované věci se jedná o rozhodnutí ze dne 8. 8. 2011, č. j. 719/2011/BNS/SÚ) nemá žádný vliv na běh odvolací lhůty (viz § 70 správního řádu).

Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že stěžovatel argumentoval rovněž úmyslným jednáním ze strany správních orgánů (úmyslnými obstrukcemi) s cílem znemožnit mu vstup do řízení. V posuzované věci se však jedná o skutečnost irelevantní, neboť stěžovatel měl v každém případě možnost včasné odvolání podat v subjektivní i objektivní lhůtě a neučinil tak, aniž by mu v tom mohla účinně bránit jakákoli překážka. V tomto případě je proto zvláště nezbytné znovu připomenout, že ustanovení § 84 odst. 1 správního řádu není založeno na rozlišování a hodnocení důvodů, proč a jak k uplynutí odvolacích lhůt došlo, neboť jeho primárním cílem je ochrana právní jistoty ostatních účastníků, jejichž práva a povinnosti správní rozhodnutí ovlivňuje.

Vzhledem k tomu, že se všechny kasační námitky ukázaly nedůvodné, nezbyvá, než kasační stížnost v souladu s ustanovením § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítnout.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Toto právo by náleželo procesně úspěšnému žalovanému, u kterého však nebylo prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením nějaké náklady vznikly. Nejvyšší správní soud proto v jeho případě rozhodl tak, že se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. února 2015

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu